

UUSLAVASTUS «ESTONIAS»

RAT «Estonia» jätkab Giuseppe Verdi vähem tuntud ooperite lavastamist. Pärast 1846. aastal kirjutatud «Attilat», mis Tallinnas esietendus 1976. a., jõuab täna esmakordselt publiku ette kolm aastat hiljem kirjutatud «Luisa Miller». Kuigi mõlemad ooperid loetakse Verdi varasemasse loomingu perioodi, on helilooja nende aastate jooksul, mis «Attilat» «Luisa Millerist» lahutavad, hakanud mõnetiigi teistmoodi kirjutama. Selles ooperis pole trumbiks üksnes iisud, voolavad meloodiad, võimsad kooristseenid. «Luisa Milleris» suudab Verdi juba karaktereid kujundada, märksa peenemaid ja täpsemaid tundevarjundeid leida. Schilleri draama «Salakavalus ja armastus», mille alusel Salvatore Cammarano «Luisa Milleri» libreto kirjutas, töö Verdi loomingusse selle alandatud ja solvatute teema, mida ta üsna peatselt süvendas oma ülipopulaarseks saanud ooperikolmikis «Rigoletto», «Trubaduur», «Traviata». Seni tema teostes peategelasteks olnud silmapaistvad isiksused — ajaloolised kangelased, väepealikud, riigivalitsejad — asenduvad argiste, vaikset õnne ihaldavate inimestega. «Luisa Milleri» peategelasteks on erusõdur oma tütreaga, «Estonias» kehastavad nimiosalist Maarja Haamer, Anu Kaal, Helvi Raamat, vana Millerit Tiit Kuusik, Enno Mikkelsaar, Väino Puura, Aatelist Rodolfo, Schilleri don Carlose sugulashinge, kujundavad Hendrik Krumm ja Ivo Kuusk. Salakavaluse poolust esjandavad «Luisa Milleris» krahv Walter ja tema sekretär Wurm. Tolleaegseid ooperitavasid järgides on Verdi mõlemad ulatuslikud intrigaanirollid kirjutanud bassile. Neid esitavad vastavalt Uno Kreen, Mati Palm ning Tõnu Bachmann (külalisena RAT «Vanemuisest»), Teo Maiste. Krahvi intriigidesse haaratud Federica osas kuu-leme Leili Tammelit ja Urve Tautsi.

«Luisa Milleri» muusikaline juht on Eri Klas, dirigent Vallo Järvi, assisteerib Vello Pähn. Ooperi on lavastanud Arne Mikk, kujundanud Eldor Renter.

